

Vi måste ta höjd för framtiden

Klimatets pågående förändringar påminner oss om hur sårbart vårt samhälle är, oavsett om det är stormar eller kraftiga regn som drabbar oss. Att vi måste vara rustade för att kunna möta kommande utmaningar med rätt kapacitet är tydligare än någonsin.

VA SYD jobbar nu med tre stora miljöprojekt med den gemensamma nämnaren att de är avgörande för framtiden:

Kapaciten på Källby avloppsreningsverk måste öka. Exakt hur är inte klart – vi tittar både på alternativen att bygga ut det befintliga verket och att flytta verksamheten. Utmaningen är inget unikt för oss – liknande förändringar sker i hela VA-Sverige just nu. Och det handlar om miljardinvesteringar, vilket gör att vi ser över finansieringsformer.

Tillsammans med Malmö stad arbetar vi fram Skyfallsplanen, en långsiktig plan för hur vi kan göra staden bättre beredd för att hantera rekordregn som det i augusti 2014, då VA-branschens sårbarhet och vattnets roll i samhället verkligen kom upp på agendan. Det handlar om att hitta lösningar i stadsplaneringen som minimerar ytvavrinningsproblem i samband med skyfall, och att få med dessa redan när man planerar nya områden.

Malmö avloppstunnel är ett enormt projekt och en viktig förutsättning för att kunna utveckla vatten- och avloppssystemet i Malmö. Även om en tunnel mellan Malmös innerstad och Sjölunda avloppsreningsverk inte löser stadens källaröversvämningssproblem, så är det en betydande del i arbetet med att hantera klimatförändringarna.

Kort sagt – vi måste ta höjd för framtiden.

Anders Ledskog
Förbundsdirektör

3 FRÅGOR

Hans Bertil Wittgren
Forsknings- och utvecklingschef

Vad gör man som chef för forskning och utveckling på VA SYD?

- Jag företräder VASYS i olika nätverk och projekt av långsiktigt intresse för våra ägarkommuner och kunder. Speciellt viktig är min medverkan i Sweden Water Research, forskningsbolaget som ägs gemensamt av VA SYD, NSVA (Nordvästra Skånes vatten och avlopp) och Sydsvatten. Jag kommer också att handleda en medarbetare på VA SYD som har påbörjat forskarstudier vid Malmö högskola om hushållens syn på avfallsminimering.

Kvartersnära återbruk

ReTuren, vår första kvartersnära återbrukscentral i Malmö har öppnat på Lindgården i Lindängen. Här kan de boende i området lämna sitt farliga avfall, återbruka och delta i kreativa aktiviteter. I bytेशörnan kan man lämna något man inte behöver längre, och ta med sig något annat hem.

Med ReTuren tar vi ett helhetsgrepp på hållbarhetsperspektivet. ReTuren vänder sig till dem som bor i flerfamiljsfastigheter och inte har tillgång till bil. Här ska de boende kunna lämna farligt avfall, elavfall, skrot och mindre grovavfall. En tydlig funktion ska vara återbruket och möjligheten att byta prylar och att förändra synen på avfall, men

Varför satsar VA SYD pengar på forskning?

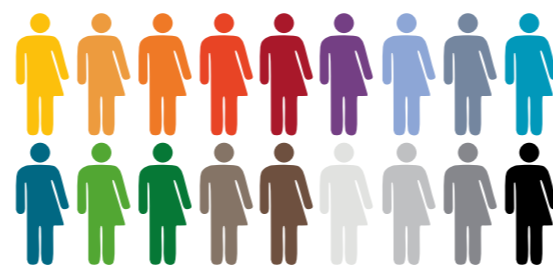
- Det viktigaste skälet är att vi vill undvika stora kostnader i framtiden till följd av bristande kunskap. Genom att satsa en liten del av omsättningen (1%) kan vi medverka i ett stort antal projekt tillsammans med företag, universitet, forskningsinstitut och andra huvudmän för VA- och avfall. Dessa projekt omsätter mångfald större belopp än vi själva satsar, men genom att vara med kan vi både påverka inriktningen och ta del av resultaten. Vår egen satsning kan där för ses som inträdesbiljett till flera innovativa nätverk, och som en mycket effektiv hävstång.

Vad är i fokus under 2016?

- Vi kommer bland annat att göra försök med att ta bort kväve från avloppsvatten med en metod som kräver mindre energi än dagens konventionella metoder. Vidare studerar vi metoder för att bryta ner läkemedelsrester i avloppsvatten. En av våra forskarstuderande kommer att lägga fram sin avhandling om rening av avloppsvatten med membranteknik. I ett nystartat tvärvetenskapligt projekt tillsammans med Lunds universitet är fokus att hitta effektiva åtgärder för att minska konsekvenserna av kraftiga skyfall. Inom detta viktiga område deltar VA SYD och Sweden Water Research även i flera andra projekt.

Vi är det vi säger och gör

VISION
VA SYD ska vara en ledande aktör i det hållbara samhället, för kunden och miljön

KUNDDEFINITION
Med kund menar vi alla de som använder VA SYDs tjänster och produkter

PERSONAL

339 anställda

VÄRDEORD

ENGAGEMANG

Vårt engagemang bidrar till en positiv utveckling och ger goda förutsättningar för gemenskap och stolthet. Vårt engagemang visar sig i handling: vi är det vi säger och gör!

OMSÄTTNING

983 miljoner

MILJÖ

Att värna om vår miljö, både lokalt och globalt, är grundläggande för vår verksamhet och skapar samtidigt värde för våra kunder.

Med hög kompetens och en professionell inställning i alla arbetsituationer lever vi upp till våra åtaganden mot både kunder och arbetskamrater.

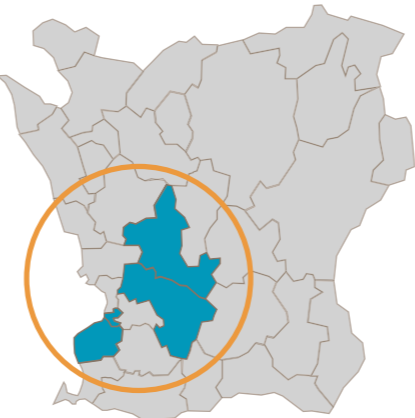
KVALITET

Vi är lyhörda: lyssnar, samspelar och är alltid lösningorienterade.

LYHÖRDHET

KRETSEUM
pedagogisk verksamhet

KOMMUNER

Burlöv
Eslöv
Lund
Malmö

VA SYD levererar friskt dricksvatten, hanterar dagvatten, renar avloppsvatten och tar hand om hushållsavfall på ett ansvarsfullt sätt. Vi uppmanar dig till att dricka kranvatten, tänka på vad du spolrar ner i avloppet och sortera dina sopor. Tillsammans bidrar vi aktivt till en hållbar samhällsutveckling. För miljön, nära dig.

Kundservice 040-635 10 00
kund@vasyd.se
vasyd.se

>>> EN INBLICK I VA SYDs ARBETE FÖR ETT HÅLLBART SAMHÄLLE

FÖR MILJÖN, NÄRA DIG

>>> Möt Carina Svensson,
ordförande i VA SYDs
förbundsstyrelse

>>> Läs om VA SYDs

Affärsplan 2016 – 2019

01.2016 > Våra politiker tycker till > Tre frågor till FoU-chefen > ReTuren – återbrukscentral >>>

"Den nya affärsplanen för 2016-2019 ger oss styrkan att fokusera på rätt saker de närmaste åren", säger Carina Svensson, ordförande i VA SYDs förbundsstyrelse.

Tillsammans kan vi göra mer

Hon är grön – på rätt sätt. Med gott om insikt i framtidens miljömässiga utmaningar tog Carina Svensson för snart ett år sedan rodret för VA SYDs förbundsstyrelse.

Med rötterna i mjuka frågor och människor – psykiatri och fackligt engagemang – via Malmös stadsbyggnadsnämnd och miljönämnd var Carina Svensson väl rustad för att ta sig an VA SYDs framtid när hon tillträdde som förbundsstyrelsens ordförande i januari 2015.

– Både miljönämnden (där Carina fortfarande sitter, reds anm.) och VA SYD beslutar om mer konkreta saker, och landar i miljö och hållbarhet – i vår framtid, sådant som påverkar min absoluta närhet men också kräver att jag är aktiv utanför min absoluta närhet för att få det bra, säger Carina Svensson. Det första hon gjorde när hon tillträdde sitt uppdrag var att ge sig ut på studiebesök ute i verksamheterna.

– Jag drog med mig Anders (Ledskog)

och Henrik (Aspegren) och sa: jag vill att ni visar mig allt. Vi var i Eslöv och Lund och på Sjölund och Kretseum, och träffade tjejeerna och killarna som jobbar där. Så hade jag velat ha det om jag jobbade där – att de som bestämmer vet vad jag jobbar med. Och det var himla roligt att träffa dem.

Hon är väl medveten om vad hon kan och inte kan, och driver på med sin nyfikenhet. – Jag vill höra föredragningar från just den som arbetar med det så att jag kan ställa frågor och få svar direkt. Jag vill låta professionen sköta sitt, men vill förstå hur det hänger ihop. – Under det här året har jag hunnit lära mig oerhört mycket om vatten, vårt allra mest kontrollerade livsmedel. Jag brinner för tillgången till rent och friskt vatten och

att det ska vara en möjlighet och rättighet för alla, oavsett vem du är.

Vad gäller framtidens utmaningar för VA SYD så är det utbyggnaden av vatten och avlopp i VA SYDs medlemskommuner som kommer först på tal. – Det är en stor fråga med tanke på hur många människor vi håller på att bli, hela Skåne är ju en tillväxtregion. Såväl Malmö som Burlöv, Eslöv, och Lund. De senare har stora områden där man aldrig dragit en ledning – och vi ska göra det, till priser som är hanterbara. Mixen av kommuner ser hon som en fördel. – Tillsammans kan man göra mer. Våra kommuner är ju både stora och små vilket gör att vi kan se alla problem utifrån ett större perspektiv och hitta synergier.

>>> “Jag brinner för tillgången till rent och friskt vatten och att det ska vara en möjlighet och rättighet för alla, oavsett vem du är.”

Det som finns i lilla Burlöv kan vi överföra till ett område i Malmö. – Andra frågor som är viktiga är hur vi ska ta hand om sopberget, hur vi ska få folk att ta hand om allt matavfall och vi ska få folk att förstå att vatten inte är en oändlig resurs, fortsätter hon.

Utbyggnaden av Källby avloppsreningsverk är också en tung fråga. – Har vi råd att inte bygga ut för att kunna växa, är frågan som vi måste ställa oss, säger hon. Även om Carina Svensson föredrar deckare så består kvällslektyren just nu av en tre–fyra sidor inläsning på den avloppstunnel som planeras i Malmö. – Genom den kan vi styra in avloppsvattnet direkt till Sjölundas avloppsreningsverk – det som vi annars ofiltrerat skulle släppa direkt ut i sundet. Det tar inte bort översvämningar, men då får vi mer plats att hantera regnet, förklarar hon.

Nyligen lade hon sista handen vid VA SYDs nya affärsplan. Vägen dit krävde både engagemang och skinn på näsan. – Jag fick verkligen jobba för att få alla i förbundsstyrelsen eniga om den, ingen fick lov att backa undan någon fråga och nu är det vår plan som alla står bakom. Den ger oss styrkan att fokusera på rätt saker de närmaste åren, säger Carina Svensson.

Våra politiker tycker till

Elin Gustafsson
Ordförande
fullmäktige
VA SYD

Största fördelen med VA SYD?
– Styrkan ligger i att vara ett förbund med många medlemskommuner, på så sätt kan vi samla kompetens och kunskap som alla medlemskommuner kan använda samtidigt som vi blir en betydande samhällsaktör gemensamt. Genom att vi är en stor aktör ger det oss också större möjligheter att samarbeta med andra stora aktörer samtidigt som vi ges bättre möjligheter att arbeta med forskning och utveckling på ett mer systematiskt sätt.

Janet Andresson
Ordförande
ägarnämnd
Eslöv

Vad är VA SYDs viktigaste fråga?
– Jag tycker att en av de viktigaste frågorna för VA SYD är att förmedla kunskap till kunderna. Vikten av vad som hamnar i våra reningsverk och vatten som en kommande bristvara. Vi lösas med det viktigaste livsmedlet vi har samtidigt som vi förgiftar det med bland annat läkemedelsrester och andra giftiga medel.

Milan Obradovic
Ordförande
ägarnämnd
Malmö

Största fördelen med VA SYD
– Att arbeta med VA-frågorna kommunöverskridande ger stora vinster, inte bara ekonomiskt. Vår kompetens blir bredare och tjänsterna får högre kvalitet. Inför framtida krav och klimatförändringar måste vi stå starka tillsammans. Klimatförändringarna går över både lands- och kommungränser.

Hans-Åke Mårtensson
Ordförande
ägarnämnd
Burlöv

Vilken vattenfråga är viktigast för din kommun?
– Ta hand om dagvattnet så vi inte skadar fastigheter, egendom och människor. Öka kunskapen om klimat, natur och vattenfrågor så vi ger rätt förutsättningar för våra barn och barnbarn.

Emma Berginger
Ordförande
ägarnämnd
Lund

Vilken vattenfråga är viktigast för din kommun?
– Klimatanpassning och hanteringen av dagvatten är en mycket viktig fråga för Lund, det gäller både i nybyggnadsområden och i redan befintlig bebyggelse. Vi behöver klara ökande regnmängder och fördröja dagvattnet. Vid kraftiga regn försors dagvattnet annars orenat och ofördröjt rakt ut i Hölje å.

FAKTA

- > **Ett kommunalförbund**
Vi är ett kommunalförbund och fungerar som en egen kommun. Det innebär att medlemskommunerna lämnat över ansvaret för vatten- och avloppsverksamheten till VA SYD.
- > **Tre beslutande organ**
VA SYDs förbundsfullmäktige är det högsta politiska organet, förbundsstyrelsen ansvarar för den löpande verksamheten. Genom de fyra ägarnämnderna, en för varje medlemskommun, behåller vi ett lokalt inflytande i förbundets verksamhet.

Affärsplan säkrar VA SYDs kvalitet

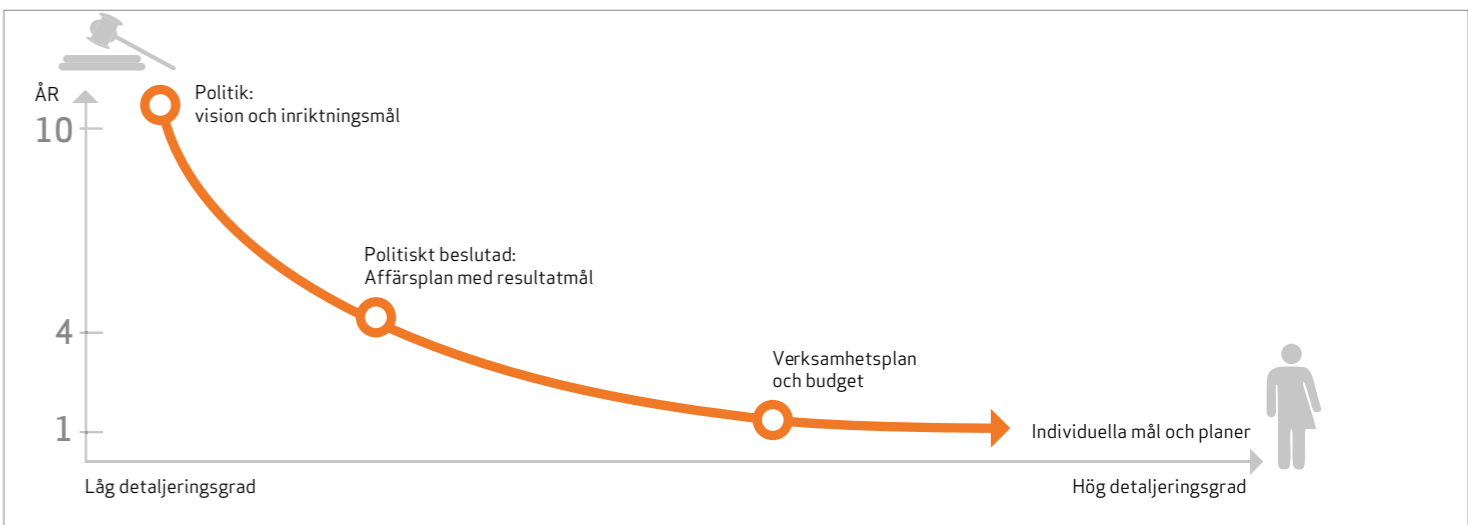
Arbetet med VA SYDs nya Affärsplan 2016–2019 har just avslutats – och den är mer genomarbetad än någonsin. – Vi har fokuserat mycket på att få den förankrad i hela vår verksamhet, så att alla oavsett nivå, kan se sitt arbete hänga ihop med de övergripande målen, säger förbundsdirektör Anders Ledskog.

VA SYDs affärsplan är det politiska styrdokument som uttalar verksamhetens vision och mål, och sätter riktningen för de kommande årens arbete. Med nya grepp i processen som lett fram till

Affärsplan 2016–2019, innebär den flera nyheter. Bland annat ett mer långsiktigt perspektiv. Nu sträcker sig planen över fyra år, vilket innebär att den överlappar mandatperioden med ett år. De nya politikerna i förbundsstyrelsen har alltså kunnat vara med hela vägen från ax till limpa, på ett sätt som är unikt för den typ av verksamhet som VA SYD bedriver. – Det är en stor förändring och en bra sådan, säger förbundsdirektör Anders Ledskog.

Långsiktigheten har även fått genomsyra de mätbara, mer specifika resultatmålen, som kompletterar VA SYDs mer över-

gripande inriktningsmål. Vägen dit har varit grundlig – ett 50-tal idéer har under året kokats ner till 13 konkreta punkter i affärsplanen, som i sin tur fått utgöra grunden när VA SYDs olika avdelningar utformat sina ettåriga verksamhetsplaner med egna mål. – Att politikerna i förbundsstyrelsen är delaktiga och verkligen står bakom affärsplanen krävs för att den ska hålla hög kvalitet. Det har varit ett väldigt stort engagemang kring den, och vi har arbetat hårt för att alla ska vara involverade redan från start. Nu finns ett tydligt politiskt direktiv till verksamheten, som alla står bakom, säger Anders Ledskog.

I affärsplanen beskrivs vision, inriktningsmål och resultatmål. Inriktningsmålen svarar för vad som är vår inriktning på 8-10 års sikt och resultatmålen beskriver på ett mätbart sätt vad vi ska uppnå inom fyra år.

VA SYDs inriktningsmål

- tillhandahålla dricksvatten**
Vi ska trygga vårt dricksvatten i nutid och för kommande generationer, där säkerheten för kvalitet och leverans ska öka.
- ta hand om avloppsvatten**
Vi ska avleda och rena avloppsvatten på ett miljömässigt sätt, där störningar och föroreningar minimeras.
- ta hand om dagvatten**
Dagvatten ska avledas på ett långsiktigt hållbart och säkert sätt, till skydd för både människor och miljö, samt användas som en resurs i stadsmiljön.
- ta hand om hushållsavfall**
Vi ska verka för att avfallsmängden minskar, sorteringsgraden ökar samt att miljönytta prioriteras.
- kund**
VA SYD ska på ett förtroendeingivande sätt möta kundens behov och förväntningar på leveranssäkerhet, kvalitet och service. Genom vår kommunikation vill vi uppmanera våra kunder att göra rätt miljöval i vardagen.
- personal**
VA SYD ska vara en attraktiv arbetsplats som är utvecklande och stimulerande för medarbetarna där verksamheten präglas av vår värdegrund och där kompetens och kreativitet tas till vara.
- ekonomi**
VA SYDs verksamhet ska vara kostnadseffektiv med en långsiktig ekonomisk stabilitet och genomsyras av en god ekonomisk hushållning med fokus på miljöanpassade produkter och tjänster.
- utveckling**
VA SYD ska ständigt utvecklas och förbättras.